

Рекомендовано до друку Вченою радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» (протокол від 17.07.2025 № 11).

З-12 Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення : матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 27 черв. 2025 р.). Дніпро : ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2025. 243 с.

Збірник конференції містить матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення» (27.06.2025), у роботі якої взяли участь представники закладів вищої освіти, наукових установ, правоохоронних органів, недержавних установ України та іноземних держав.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (голова); канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА** (заст. голови); докт. юрид. наук., проф. **Адріан ВАШКО**; канд. юрид. наук, доц. **Тетяна АЛФЬОРОВА**; докт. юрид. наук, доц. **Вадим ДАВИДЮК**; канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**; докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**; канд. юрид. наук, доц. **Станіслав ЧЕРНОП'ЯТОВ**; **Андрій МІРОШНИК** (секретар).

ISBN 978-617-8778-22-4

© ВНПЗ ДГУ, 2025
© Автори, 2025

Волобоєв А.О. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	42
Головков О.М. РОЛЬ ПОЛІЦІЇ У ФОРМУВАННІ СУСПІЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ОРГАНІВ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ.....	45
Єфімов М.М. НАУКОВІ ДИСПУТИ СТОСОВНО ФОРМУЛЮВАННЯ ТЕРМІНУ «ПРОФІЛАКТИКА ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ».....	48
Ірха Ю.Б. ТРАНСФОРМАЦІЯ СУСПІЛЬНОГО ТА КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ УКРАЇНИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	51
Кириченко Ю.В., Одинцов В.Г. ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ ПОЛІТИКО- ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	55
Кривопуск О.Г., Халітов Д.Р. ГАРАНТІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ: БАЛАНС МІЖ БЕЗПЕКОЮ ТА ПРИВАТНІСТЮ.....	58
Мосейко А.Г. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ТА ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	61
Свинаренко Ю.П. ТЕОРЕТИК-ПРАВОВІ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ.....	63
Свинаренко Ю.П., Лозован К.В. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	66
Тригуб С.М., Токолов О.С. ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ СУЧАСНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	70

Мосейко Анжела Геннадіївна

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри права

Дніпровського гуманітарного університету

ORCID: 0000-0003-0749-5491

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ТА ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Права людини є фундаментальною складовою сучасного правового порядку. Їх захист і забезпечення є спільною метою міжнародного співтовариства та національних правових систем. У ХХІ столітті особливої актуальності набуває проблема ефективного функціонування як міжнародно-правових, так і внутрішньодержавних механізмів забезпечення прав людини. В умовах воєнних конфліктів, тероризму, міграційних криз та порушень верховенства права, зростання цифрових загроз, дослідження цих механізмів набуває першорядного значення. Україна, як держава, що перебуває у стані збройного конфлікту, гостро відчуває потребу в ефективному механізмі забезпечення прав і свобод людини.

Під механізмами забезпечення прав людини розуміють систему норм, інституцій та процедур, які забезпечують реалізацію, дотримання та захисту прав і свобод людини. Механізми забезпечення прав людини це сукупність правових норм, інституцій і процедур, спрямованих на реалізацію, захист і відновлення прав і свобод людини. Вони поділяються на такі як міжнародно-правові, які діють у межах міжнародних організацій або на основі міжнародних договорів та внутрішньодержавні, які функціонують у межах національних правових систем [1, с. 22].

Існуючий міжнародно-правові механізми забезпечення прав людини це Організація Об'єднаних Націй. ООН є ключовим актором у сфері захисту прав людини. У 1948 році була прийнята Загальна декларація прав людини, що стала основоположним документом міжнародного правозахисного права [2]. У межах ООН діє Рада ООН з прав людини, яка здійснює моніторинг ситуації з права людини в державах-членах. Крім того, особливу роль відіграє Управління Верховного комісара ООН з прав людини (УВКПЛ), це головний орган системи ООН, який займається питаннями захисту та просування прав людини на глобальному рівні без дискримінації, всюди у світі.

Особливе місце належить комітетам, створеним на підставі міжнародних договорів так званні Договірні органи ООН такі як: Комітет з прав людини (МПГПП), Комітет з ліквідації расової дискримінації, Комітет проти катувань. Ці органи розглядають державні доповіді, міждержавні скарги та індивідуальні повідомлення [4, с. 91].

Існуючи регіональні механізми захисту демонструють регіональні системи захисту такі як : Європейська система а саме Європейський суд з прав людини та Американська система а саме Міжамериканський суд з прав

людини. Найефективнішим серед них визнано Європейський суд з прав людини, рішення якого є обов'язковими для виконання державами-членами Ради Європи [6, с. 204].

Внутрішньодержавні механізми забезпечення прав людини такі як Конституційне забезпечення. Конституція України гарантує широке коло прав людини, а її статті 3, 8 і 55 визначають людину, її життя та гідність як найвищу соціальну цінність, закріплюють принцип верховенства права та право на звернення до суду [7]. Судовий захист. Основним внутрішнім інструментом захисту є суди. Особливу роль відіграють Конституційний Суд України який захищає конституційні права. Загальні суди які вирішують справи про порушення прав у цивільних, адміністративних, кримінальних процесах [8].

Омбудсман це інститут уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснює парламентський контроль за дотриманням прав людини, має право розслідувати скарги, проводити перевірки органів влади, а також звертатися до суду з метою захисту порушення прав [9].

Існують і інші механізми. До додаткових механізмів належать такі як : діяльність правозахисних організацій, медіація, адвокатура, національні комісії. Додаткові механізми це не просто допоміжні інструменти. У сучасних умовах вони є ключовими чинниками впливу на міжнародно-правову систему (через звіти, суди, дипломатію), посилення внутрішньодержавного тиску на владу (через адвокатуру, громадські кампанії, національні інституції), ініціювання реформ, що підвищують ефективність захисту прав людини на місцях.

У сучасному світі права людини залишаються фундаментальною цінністю, однак їхнє дотримання стикається з безпрецедентними викликами такими як війнами, авторитаризмом, міграційними кризами, новими цифровими загрозами. У зв'язку з цим взаємодія між міжнародними і внутрішніми механізмами захисту прав людини набуває критичної важливості.

Внутрішньодержавні механізми не можуть бути ефективними без урахування міжнародно-правових стандартів. Україна визнає пріоритет міжнародних норм у сфері прав людини. Відповідно до ч.1 ст.9 Конституції України, чині міжнародні договори є частиною національного законодавства. Рішення Європейського суду з прав людини враховуються національними судами як джерело права, що сприяє гармонізації українського правопорядку з європейськими стандартами. Забезпечення прав людини є складним багаторівневим процесом, що охоплює міжнародні та національні компоненти. Міжнародно-правові механізми створюють стандарти, здійснюють моніторинг та контроль, а внутрішньодержавні механізми реалізують ці стандарти на практиці. Ефективна взаємодія між ними є запорукою реального захисту прав людини. У сучасному світі ефективний захист прав людини неможливий без тісної взаємодії між міжнародними та національними механізмами. Для України це питання не лише юридичне, а й екзистенційне у контексті збройного конфлікту, гуманітарної кризи та

відбудови правової держави. Майбутнє за інтегрованими, прозорими та підзвітними механізмами, які діють на благо людини незалежно від її статусу чи громадянства.

Список використаних джерел та літератури

1. Авер'янов В. Б. Механізми забезпечення прав людини: теоретико-правовий аспект. *Право України*. 2019. №4. С. 20–26.
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. ООН. URL: <https://www.un.org>
3. Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights. About OHCHR. URL: <https://www.ohchr.org>
4. Назаров А. О. Міжнародні механізми захисту прав людини. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 176 с.
5. Nowak M. *Introduction to the International Human Rights Regime*. Leiden: Brill, 2019.
6. Скакун О. Ф. Теорія держави і права. Харків : Консул, 2020. 656 с.
7. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.
8. Кодекс адміністративного судочинства України. Київ : Юрінком Інтер, 2021.
9. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР.
10. Гель А. П. Практика Європейського суду з прав людини у національній правовій системі України. *Часопис Академії адвокатури України*. 2020. №2. С. 42–47.

Свинаренко Юрій Павлович

доктор філософії,
завідувач кафедри оперативно-розшукової
діяльності навчально-наукового інституту
підготовки фахівців для підрозділів кримінальної
поліції Національної поліції України
Одеського державного університету
внутрішніх справ

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

Актуальність вивчення проблематики правопорядку в сучасній юридичній науці зумовлена складністю його сутності та багатозначністю тлумачень. Як слушно відмічає А.Ф. Крижанівський, сучасне суспільство в умовах постмодерну зустрічається з нестабільністю та непередбачуваністю, що вимагає перегляду теоретичних засад правопорядку. Це явище є не тільки правовим, а й соціальним феноменом, існування якого в реальності